

Olimpiada de limbă, comunicare și literatură română

03.03.2012, etapa județeană

clasa a X-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timp de lucru: 3 ore. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție următoarele texte (A și B) și răspunde corect tuturor cerințelor formulate:

A.

Continui să-i amintesc de tinerețea pierdută. Pentru ce fac acest lucru, nedelicat, între altele, și fiindcă vorbesc mereu despre mine? Ce se petrece sub conștiința mea? E mândria de a-i arăta că nu sunt un imbecil, care crede că mai e încă tânăr? E dorința de a o asigura că nu pot avea gânduri lăturalnice, fiindcă tocmai poate încep să le am? [...] E dorința de a fi din nou combătut de ea? [...] Dar bag de seamă că filele jurnalului au ajuns niște adevărate „foi de observație”. Îmi iau pulsul și temperatura de câteva ori pe zi. E cel mai bun mijloc de a deveni bolnav, ori de a agrava o afecțiune contractată. [...]

Fânațul, seră imensă de flori sub clopotul cerului sprijinit pe orizont, așteaptă coasa. Sub atingerea fină a unei ușoare și eterne adieri, simțită numai de ele, florile se clatină încet, pe tulpinile lor subțiri și înalte, în străfulgerări de roș, de violet, de galben și de toate culorile din lume. Pe alocurea, cicoarea domină puternic, iradiind un abur albastru ca un voal împotriva soarelui arzător.

O femeie tânără nu poate face o plimbare pe câmp fără să culeagă flori. Adela le alege metodic, cu ochiul atent, cu gesturi de precizie, parcă ar urmări vietăți iuți și viclene.

Cu părul auriu, cu fața albă și roză, cu ochii albaștri, Adela, printre flori, e o floare mare, strălucitoare, mai vie decât toate, irezistibil atrăgătoare. Comparația, banală de adevărată ce e, între femeie și floare este mai mult decât constatarea unei asemănări exterioare. E intuiția unei identități profund naturale.

Spectator neocupat (nu pot să culeg și eu flori; îmi lipsește cu desăvârșire convingerea!), mișcându-mă fără rost încolo și încoaie (în fața unei femei nu pot să mă întind pe iarbă, singura soluție onorabilă a problemei), situația mea e dificilă. Dar Adela, concentrată în vânătoarea ei, nu observă nimic.

Pentru ea, florile au personalitate: unele sunt „sentimentale”, altele „impertinente”, altele „copii” ori „cucoane mici”, și așa mai departe. Observațiile astea le face cu umor, cu o comică dezmiardare. Cu sentimentul distanței în același timp, parcă ar fi vorba de niște copii pe care-i alintă, dar nu vrea să-i bată la obraz. (Viziunea comică și ușor dezmiardătoare este de altfel atitudinea ei obișnuită în viață.)

...După ce culege florile, vine la drum cu brațul încărcat, se așază pe dâmbul șanțului, le clasifică în grupuri după criterii subiective și fanteziste, le întocmește într-un buchet mare, își pune una în păr (la plimbările afară din sat iese aproape întotdeauna cu capul gol), alta în butoniera mea. („Să n-o zvârli! S-o ții toată ziua!”)

Toate acestea se repetă exact, afară de floarea de la butonieră, care variază la fiecare dată, dar o alege mică întotdeauna, concesie teroarei mele de a mă da în spectacol cu floare în piept.

Floarea asta mică se adaugă la celelalte din alte zile, mărind colecția presată în paginile lui Diogen Laerțiu, între venerabilii Crates și Metrocle!...

(Garabet Ibrăileanu, Adela)

B.

Acum, când dragostea și ura se succed cu repeziciune și fiecare moment diferă de celălalt, și aceleași fapte de ale ei le văd în fiecare clipă altfel, totuși vizita la domnul X subzistă intactă. Mila este și ea, ca orice sentiment, greu de delimitat, de gradat, începe, se transformă, se schimbă după legi misterioase. Cred însă că exemplul de mai sus e rău ales pentru ca să demonstreze generalitatea acestei legi. Se poate vedea numai bine ciudătenia mecanismului meu interior. Și atunci iarăși mă întreb: cine a fost vinovat? Nimeni n-ar putea să răspundă precis nici măcar cine a fost MAI vinovat. Aceste rânduri sunt complect nedrepte. Ar trebui să-și scrie și ea romanul ei, așa cum îl vede ea și nu cum îl transform eu, căci consider pe Ioana egală cu mine și în stare să-și noteze cele mai impalpabile stări sufletești. Din lectura celor scrise de amândoi, un al treilea ar putea să-și facă o convingere. Poate însă că ar găsi două pledoarii așa de diferite, că orice comparație n-ar avea niciun rost. Dar de ce atunci eu și Ioana depindem unul de altul? Nu s-ar putea spune că senzualitatea joacă un rol important. De ce ne torturăm clipă cu clipă, ca să ne împăcăm cu frenezia? De ce o urăsc și o iubesc pe rând, cu aceeași intensitate? Nu se poate să nu fie între temperamentele noastre puncte de contact.

E precis însă că sentimentele nu sunt pure, și numai nevoia noastră de a simplifica ne face să vorbim de dragoste, gelozie, ură. Vorbesc deseori de „remușcările Ioanei”, și mă întreb care e adevărata limită a acestor remușcări. Ele s-au iscat dintr-o părere de rău pentru suferința mea? Dar de atâtea ori, Ioana îmi pricinuieste noi suferințe sau mi le mărește și mi le întreține pe cele vechi. Incapabilă de un gând ascuns ca să mă vindece, și chiar dacă are o inițiativă, n-o poate ține multă vreme, izbucnește mărturisind secretul ei și făcându-mă astfel bănuitor. Iar la orice nouă tentativă, o pot imediat descoperi. Acele remușcări nu-mi fac decât rău, nu numai că-mi produc milă pentru fînța ei nenorocită, dar și pentru că în clipa aceea destăinuiește noi amănunte despre cele întâmplare. Milă pentru mine are numai uneori, căci temperamentul ei este ca și al meu, tot așa de bizar și neprevăzut. La sfârșitul unei discuții în care o pedepsesc cu vorbe grele, ea se face rea, de obicei se depărtează de mine, răspunde. Dar alteori, brusc, o milă imensă o năpădește și, apropiindu-se de mine și îmbrățișându-mă disperat, cu un hohot de plâns, spune: „Iartă-mă, iubitele, ai dreptate, fă ce vrei cu mine, gonește-mă dacă nu poți să mă ierți; să știi că toată viața te voi iubi”.

(Anton Holban, Ioana)

A. LECTURA (80 de puncte)

I. (16 puncte)

1. Sintetizează, într-un enunț, dominantă tematică a textelor-suport. - 4p.
2. Precizează semnificațiile (10-15 rânduri) următoarei secvențe: *Ar trebui să-și scrie și ea romanul ei, așa cum îl vede ea și nu cum îl transform eu, căci consider pe Ioana egală cu mine și în stare să-și noteze cele mai impalpabile stări sufletești. Din lectura celor scrise de amândoi, un al treilea ar putea să-și facă o convingere.* - 12p.

II. (25 de puncte)

Redactează un eseu, de 1 - 2 pagini, în care să prezinți comparativ particularitățile de compoziție ale celor două texte-suport.

III. (25 de puncte)

Valorificând și cele două texte-suport, redactează un eseu de cel puțin 30 de rânduri în care să dezvolti afirmațiile lui **Liviu Rebreanu**: *Mereu trează stăruie doar trebuința de-a găsi perechea lui de echilibru. Bărbatul și femeia se caută în vălmășagul imens al vieții omenești. Un bărbat din milioane de bărbați dorește pe o singură femeie, din milioanele de femei. Unul singur și una singură! Adam și Eva! Căutarea reciprocă, inconștientă și irezistibilă e însuși rostul vieții omului.* (**Liviu Rebreanu, Adam și Eva**)

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele:

- formularea unui titlu sugestiv;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul eseului;
- valorificarea celor două texte literare date în vederea susținerii ideilor tale;
- dezvoltarea afirmației date;
- crearea unui eseu original.

REDACTARE: pentru ambele compuneri (II și III) vei primi 14 puncte repartizate astfel: *unitatea compoziției - 2p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul - 3p.; coerența textului - 2p.; ortografia - 3p.* (0-1 greșeli-3p.; 2-3 greșeli-2p.; 4 greșeli-1p.; peste 4 greșeli-0p.); *punctuația și așezarea în pagină - 2p.; creativitate și originalitate - 2p..*

B. PRACTICA RAȚIONALĂ ȘI FUNCȚIONALĂ A LIMBII (10 puncte)

1. Identifică două componente ale actului de comunicare în textul **B**. - 4p.
2. Motivează, într-un text de 6-10 rânduri, prezența interogațiilor retorice din textul **A**. - 6p.

C. ELEMENTE DE CONSTRUCȚIE A COMUNICĂRII (20 de puncte)

1. Selectează, din textul **B**, două neologisme, pe care să le utilizezi apoi în redactarea unui singur enunț despre iubire. - 4p.
2. Notează câte un sinonim contextual pentru cuvintele subliniate în textele-suport. - 6p.
3. Identifică în textul **A** două cuvinte care pot funcționa ca omonime și alcătuiește enunțuri adecvate cu acestea. - 4p.
4. Prezintă, într-un text de 6-10 rânduri, efectul expresiv al repetiției adjectivului *fascinat* din enunțul: *Stătui acolo, pe loc, câțva timp, fascinat, cu ochii după ea. Fascinat de joc și fascinat de față,* din finalul textului **A**. - 6p.